

Betesbilaga 2023

Every day we are engaged in a miracle, which we don't even recognize.

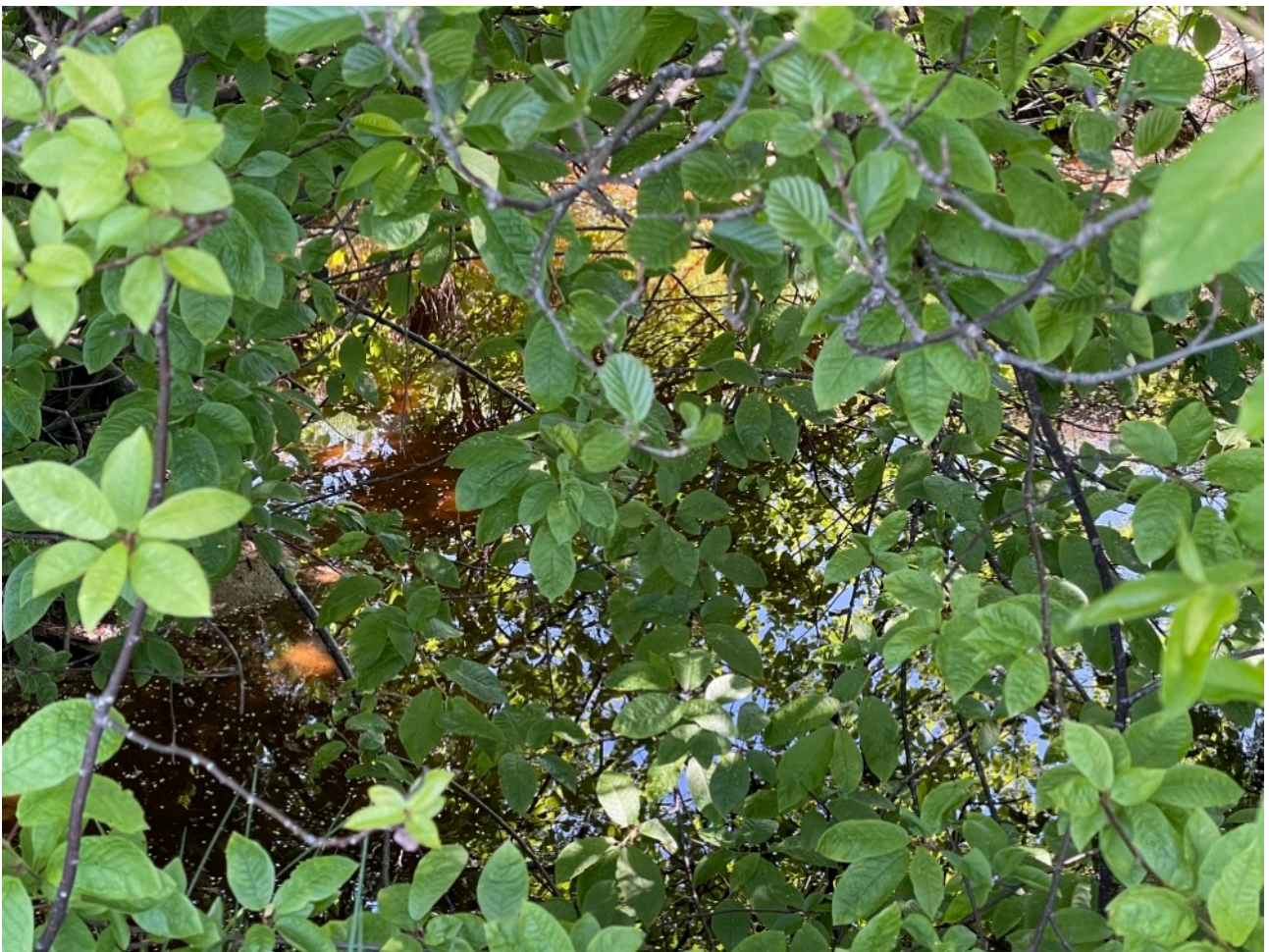
Thich Naht Hahn

Redan tidigt i våras meddelade de väderkänsliga hästarna att det kunde bli torka i sommar. Sensommar/tidig höst hade däremot något milt, vänligt och behagligt över sig. Som stilla regn. Detta skulle vara relevant för just det område vi befinner oss i.

Nu är torkan här, och som vid tidigare torkår har hästarna delat upp sig på många små grupper. Under mer blandade år strävar de efter att beta så många som möjligt tillsammans, röra sig mycket, beta av under kort tid och sedan förflytta sig vidare. När det är torka rör de sig mindre, betar i mindre grupper och lämnar fler torra ax för att bättre skugga och skydda undervegetationen.

Hur kan de veta allt detta? Och hur kommer det sig att deras instinkter har en så omedelbar flexibilitet i förhållande till omständigheterna?

Det tycks ha med vattnet att göra. Allt som lever har något förhållande till vatten. Det är vattnet som knyter ihop våra berättelser. Genom vattenångan i luften kan vi inte undgå att vidröra varandras minnen. Vattnet som cirkulerar i våra kroppar har vi bara till låns. Och försiktigt kliver vi omkring i hagen - på hästen Celestes uppmaning - för att öva oss i att förnimma vattenådrorna, djupt nere i marken.

Vatten stiger och faller, beroende på temperatur, och bildar på så vis ett tryck. Detta tycks många andra arter känna av på ett ytterst förfinat sätt. Och på så vis blir vådrets svängningar begripliga, möjliga att uppleva. Kropp och sinne behöver vara ett, och vi behöver befinna oss i en fullständigt likvärdig relation med omvärlden.

Då uppstår den sortens omedelbara insikter, som sammanfattar en gemensam verklighet. En tillvaro, som vi också i vårt medvetande, delar med allt annat liv.

Jag sitter under de stora ekarnas trädskronor, utanför torpet på Tågeröd. Monika, en kvinna som levt där under en stor del av sitt liv, har just gått ur tiden. Nu hålls hennes begravning på den plats hon älskade allra mest. Träden håller rummet, med en påtaglig känsla av vördnad.

Monika var den första person, som bjöd in mig i sitt hus, när jag för tjugoåttio år sedan kom till Tanum. Det huset, av falurött timmer, under de stora ekarnas skugga. Nu är hon inte här längre, åtminstone inte fysiskt. Det är så mycket jag skulle vilja berätta för henne. Hon var kompromisslös, äventyrlig och nästan lite skrämmande i sin totalt uppriktiga råkraft. Nästan alltid barfota.

Hur vet de betande djuren när det är dags att flytta vidare? När har det livgivande betandet och trampandet på marken för att förstärka gräsets rötter. Istället blivit en belastning? Celestes elever övar på att förnimma exaktheten i den gränsen, i mötet med marken, mikroberna, gräsindividerna och vattnet, fukten i jordlagren.

Är vi någonsin redo att släppa taget? När jag möter Monika under trädskronorna tycks hon vara helt fri från alla bindningar. Platsen och alla människor som stod henne nära; intensiteten i den kärleken är oförminskad, rent av enorm i denna fria form. Det finns inget motsatsförhållande i att älska och låta gå.

Hästarna trampar mjukt på skogsstigen mellan Jaren och Putten. Gamla gårdsnamn, vars betydelse har fallit i glömska. Den stora flocken hos Yngve på Jaren har nu delat upp sig i tre grupper. Allt enligt gräsets och vattnets önskningar.

A forest of these trees is a spectacle too much for one man to see.

David Douglas

Monika ville avsluta sitt liv med en skogsfest, och så blev det. Sånger och berättelser avlöser varandra under trädkronorna. Barfota fötter i gulnat gräs. Vi som är där påminns om att vi vill ses oftare. Tiden är kort och intensiv.

När det är som varmest mitt på dagen står hästarna helt stilla, på en redan upptrampad yta. Resten av gräset får vila. Jag tror att det beror på att de blir trötta av värmen, men så är det inte. Den intensiva hettan och den minskade fuktigheten i luft och mark, gör att gräset avstannar i sin tillväxt. Att samtidigt beta gräset, så att det hålls ner ännu mer, skulle skapa en obalans.

När några molnskyar drar in och trycket och temperaturen tillfälligt ändras, går alla ut på en större yta - som på en given signal.

Att bidra till att bevara flödet av vatten, tycks vara något av det mest livsbefrämjande man kan ägna sig åt. I dalgångarna på Jaren finns en mängd olika sorters blommor. Hästarna betar i en ständig relation till de som betas, det är inte ett konkurrensförhållande. Inte om betingelserna för ett naturligt beteende finns.

Man betar av gräset i en lagom höjd, för att kunna ge skugga åt de omgivande växterna. Men också för att kunna få in precis rätt mängd solljus.

Om det blir för få individer av någon viss växtsort, kommer bristen på variation att försvaga både individen och arten i stort. Om det blir för många, minskar variationen på grund av utrymmesbrist. Minskad variation tycks vara något man till varje pris vill undvika. Det unika uttrycket lyfts fram, genom mulars precisa rörelse.

Betessläpp vid Sigwards övre hage, en eftermiddag i juni. När vi går över berget den här gången är känslan annorlunda. Vi går nu mot en annan berättelse. Det finns utrymme att drömma. Även om det dröjer till övertagandet i oktober, så är känslan i marken annorlunda. Vi är många som går tillsammans nu, det är ingen ensam berättelse längre. Och vägen över berget blir också fortsättningen på en sedan länge efterlängtd resa till Jordanien. Ett nytt kapitel öppnas, med en ny och omvälvande fördjupning av de sju linjerna - och de Hashemitiska hästarnas historia.

Så många irrgångar, upprepningar och återvändsgränder på vägen hit. Sigwards övre hage var det allra första betesarrendet utanför Friskeröds gård. Och nu står vi där igen, med en grupp förväntansfulla hästar och människor.

Det finns en historia som vi alla bär på, fast vi kanske inte längre minns den. Så säger Qamar el Leil, ett av de äldre stona - som för länge sedan gav oss begreppet *medkänslans väg*.

Det är sent på kvällen, mörkt och stjärnklart i stallet. Jag och Sharifa A sitter uppflugna på en höbal med var sin kopp kaffe. Vi klarar knappt av att hålla oss vakna. Inte för att vi egentligen är trötta, eller för att timmen är sen. Utan för att det ibland infinner sig en alldeles speciell sorts trötthet, när man tar emot en berättelse som verkligen berör en på djupet.

Qamar el Leil förmedlar en bild av skapelseögonblicket. Vilka vi än är och hur vi än skapades, så är detta ögonblick likt för oss alla. Oavsett om vi föddes, grodde, kläcktes, eller på annat sätt delades till att bli nya, självständiga former av liv.

I detta ögonblick ser man skaparen (som man visserligen inte kan se, men ändå), som med en extremt stor nyfikenhet och fascination väntar på att ta emot en. Upplevelsen av ett helt nytt, unikt liv är den största gåva som det någonsin går att föreställa sig. Just då finns ingenting annat. Och utan begränsningen av tid och rum, sker detta hela tiden. *Det enda mötet.* Emottagandet, när man kliver ut i livet.

Tänk om vi kunde se på världen med en glimt av den villkorslösa nyfikenheten. Och tänk om vi kunde se oss själva så. Tiden skulle inte spela någon roll.

I slutänden handlar det om vänskap. Alla berättelser utmynnar där. Bilden av skaparen och skapelsen som möts i likvärdig förundran. Vi måste själva ta fullt ansvar för våra handlingar och intentioner. Samtidigt som det konstant pågår ett överlämnade - så att skaparkraften kan verka genom en.

Några dagar senare sitter jag och barnen tillsammans med den stora stoflocken, och lyssnar till deras berättelser. De förklarar att det finns en historia, som de alltid berättar för sina föl, med en gång de kan stå upp och man ser att de är friska. Syftet är att de skall lära känna sin unika plats i historien.

Bilden visade en man med ett distinkt utseende, skarpa drag. Som om han vore utmejslad ur sandstensbergen. Av klädseln att döma såg han ut som en krigare av något slag. Tidpunkten var omöjlig att avgöra, men man förstod att han måste ha levt för mycket länge sedan.

Plötsligt hördes ett dånande ljud. Som ett blixtnedslag, men ändå inte. Ljudet var djupare på något sätt. Marken skalv, som av hundratals galopperande hästar. Men de sprang snarare på grund av det ljudet; det var inte de som orsakade det.

Mannen kunde knappt tro sina ögon. Ut ur ett moln av damm välldes det fram ett oräkneligt antal av de vackraste och mest kraftfulla hästar han någonsin sett. Han förstod att de inte enbart var jordiska varelser. De var som en gudasänd gåva. De bar med sig glimtar av evigheten. *Som stjärnor, som kometer på natthimlen.*

På nästa bild ser man hur hästarna gradvis stannar upp och håller sig i området kring den här mannen. Och på så vis antog han den vördnadsfulla uppgiften av att lyssna på, och nedteckna deras historier.

Så har det alltid varit, förklarade stona i flocken. Så länge de hade funnits, hade denna unika kontakt med människan - vid olika tidpunkter i historien - befästs. Det var fascinerande att se hur andra människor förundrats över dessa berättelser, precis som vi gör nu. Och utan Sharifa A's uppgift i sammanhanget, hade ingenting av detta varit möjligt. Det är hon, som utöver att tillgodose alla deras naturliga behov, också upprätthåller vägen, bönen, kontakten med källan.

Hon öppnar dörren så att historierna blir möjliga att förnimma. Och det gör hon framförallt genom att se alla dessa individer, som fullständigt likvärdiga familjemedlemmar. Och precis som här, handlar det inte längre enbart om hästarna. Andra arter gör sig påminda, när vi människor gradvis öppnar vårt avgränsade jag och börjar öva på att släppa in världen.

Taeal! Kom! Ropar en av hästskötarna. Det hade fötts en fölunge, och nu undrade de om vi ville komma och se honom. Vi insåg, under ett svindlande ögonblick att vi måste ha fått höra den här historien samtidigt som den nyfödda fölungen.

Vid vårt första samtal beskriver han essensen av sitt väsen och hur den skulle kunna uttryckas i ett namn. Därefter ser man hur det yttre uttrycket, vibrationen, ljudet - omvärldens röst - möter det inre, unika jaget. Och när det sker är det som om cirkeln blir komplett. När det inre möter det yttre, när man blir till fullo sedd, skapas också det skyddande hölje som utgör ens personliga integritet.

Skulle det kunna vara en innebörd av dopet? Namnet, inte som en inramning, utan en igenkänning. En påminnelse om vår allra innersta essens.

Gryning är som skymning, den skiljer natt från dag.

Monikas vänner och anhöriga sjunger tillsammans med träden i skogsbacken.
Vi kommer och går. Våra unika namn formas till minnen, avtryck i historien.

Elden är som isen, den bränner mot min hud.

För en kort stund kan vi förnimma världen genom våra sinnen.

Döden är som stranden, den skiljer land från hav.

Sorgen är som glädjen, den trotsar mitt förnuft.

Vi kastas mellan hopp och förtvivlan. Människans allra största gåva till skapelsen (enligt hästen Bobo) - förmågan till inlevelse. Den blinda smärtan, när vi förlorat kontakten med vårt ursprung. Den hårfina gränsen mellan egots begär och jagets okuvliga längtan efter mer liv.

*Kan du ana att det finns en gräns?
Jag ser det vänder.*

*Kan du känna hur jorden vänds?
En dag i sänder.*

Foto Carina Albertsson

Friends of Mio. Mios vänner, höfaddrar, som finns spridda över hela världen. Tack för ert ovärderliga stöd, både i vardagen, hållandet av rummet - och för att drömmen om en vänligare värld nu kan hållas levande.

En dag i sänder, ett steg i taget. Samtalen med berget, stenarna, alla osynliga arter i marken, gräset i hagarna och mossan invid myren. Tallmon, lavarna och de gamla ekarna vid sjökanten. Hästarna, hönsen, bäckfåran och det stora kastanjeträdet. Alla dessa möten fortgår konstant. Som små påminnelser i en förunderlig värld.

Lyssna! Det finns en röst som inte går att höra, men som känns i varje fiber av ens väsen. Lyssna, medan tid är. Lyssna i mellanrummen, i det ännu osagda.

Hela världen består av historier, som långsamt gör att vi tar form. Vi uppstår i mötesögonblicken. Lyssna, så att hela världen kan rymmas i ett enda andetag.

***Stort tack och glad sommar,
önskar alla innevånare på Friskeröd***